

2.2. DOPLATEK NA BYDLENÍ

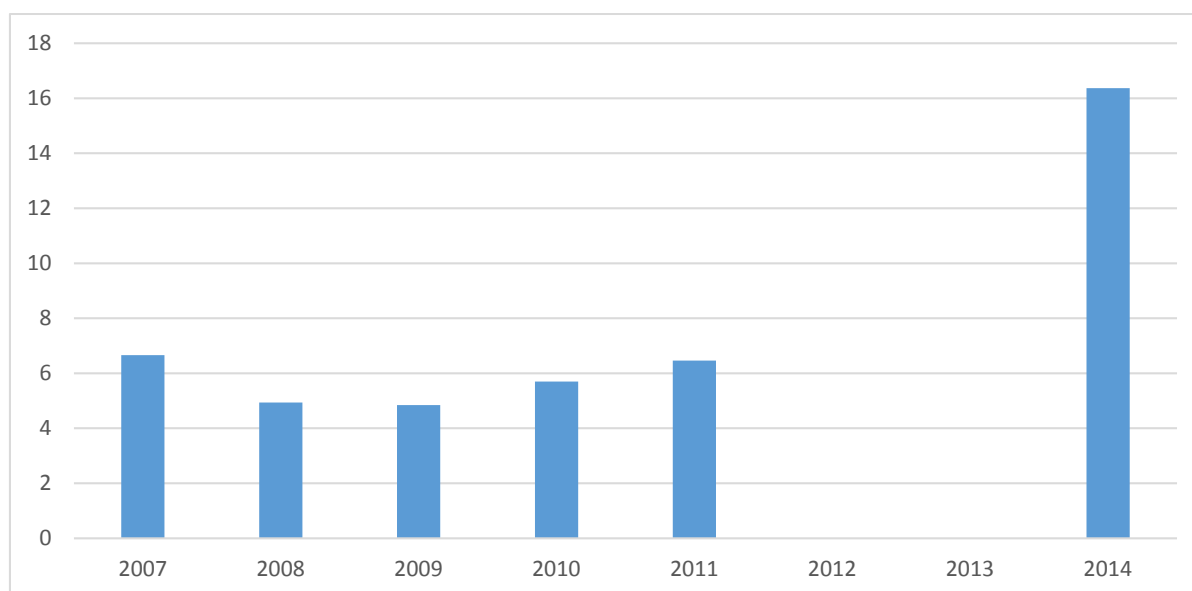
Doplatek na bydlení je dávka pomoci v hmotné nouzi, která společně s vlastními příjmy občana a příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory pomáhá uhradit odůvodněné náklady na bydlení. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí. Nárok na doplatek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který užívá byt a jehož příjem/příjem společně posuzovaných osob je po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení nižší než částka jeho živobytí/částka živobytí společně posuzovaných osob. Okruh společně posuzovaných osob pro účely doplatku na bydlení je stejný jako pro účel příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory. Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat (s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům), i osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán, protože její příjem/příjem společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek této částky. V případech hodných zvláštního zřetele může orgán pomoci v hmotné nouzi rozhodnout, že za nájemce považuje pro účely doplatku na bydlení i osobu dlouhodobě užívající jinou než nájemní formu bydlení.

Výše doplatku na bydlení se vypočte tak, že se od částky odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na aktuální kalendářní měsíc (snížené o příspěvek na bydlení náležející za předchozí kalendářní měsíc) odečte částka, o kterou příjem osoby/společně posuzovaných osob (včetně vyplaceného příspěvku na živobytí) převyšuje částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob. Výplata doplatku na bydlení je časově omezena na 84 měsíce v období posledních deseti kalendářních let. Toto omezení neplatí pro domácnosti sestávající výlučně z osob starších 70 let a pro osoby se zdravotním postižením, které bydlí v pro ně postavených nebo upravených bytech.

Zdroj: portal.mpsv.cz

Pro zpracování indikátoru – doplatku na bydlení byla použita shodná metodika jako v případě příspěvku na bydlení. Pro popis konstrukce zvolených indikátorů odkazujeme na kapitolu 2.1 Příspěvek na živobytí. Opět byly vypočteny ukazatele za tři vývojová období a změna mezi roky 2007-2014 a 2011-2014. Výsledky jsou k dispozici ve formě map a databází za obce a ORP.

Podobně jako v případě příspěvku na živobytí dochází i u podílu domácností pobírajících doplatek na bydlení k provázanému vývoji s trendy české a evropské ekonomiky. Na rozdíl od předchozího ukazatele je v grafu na obrázku 2.3 možné popsat klesající podíl domácností pobírajících doplatek na bydlení až do roku 2009 s následným zvýšením v letech 2010 a 2011. Výrazný nárůst až na 16 promile domácností v roce 2014 je patrný v posledním sledovaném roce 2014.

Obrázek 2.3: Podíl domácností pobírajících doplatek na bydlení v letech 2007-2014. Zobrazen je počet na 1000 domácností v promile. Roky 2012 a 2013 nebyly k dispozici.

Prostorovou diferenciaci sledovaného ukazatele je možné opět hodnotit s využitím tabulek za jednotlivé obce a vyšší územní celky. V tabulce 2.9 jsou uvedeny obce s nejvyššími podíly domácností pobírajícími doplatek na bydlení. V porovnání s tabulkou 2.2 je zřejmá závislost obou sledovaných ukazatelů (což vychází i z metodické konstrukce příspěvků a okruhů možných příjemců). Z velkých měst se kromě Litvínova v tabulce vysokých koncentrací jevu objevila také šedesátitisícová Karviná, kde je počet domácností významný nejen relativně, ale také z hlediska absolutních počtů.

Název obce (okres)	Název ORP	Podíl domácností pobírajících doplatek na bydlení	Lq
Slezské Pavlovice (okr. Bruntál)	Krnov	0,077	13,647
Rokle (okr. Chomutov)	Kadaň	0,075	13,222
Vřesová (okr. Sokolov)	Sokolov	0,073	12,830
Štětí (okr. Litoměřice)	Litoměřice	0,056	9,913
Jiříkov (okr. Bruntál)	Rýmařov	0,056	9,811
Moldava (okr. Teplice)	Teplice	0,054	9,459
Dlažov (okr. Klatovy)	Klatovy	0,052	9,121
Osoblaha (okr. Bruntál)	Krnov	0,048	8,418
Obrnice (okr. Most)	Most	0,047	8,280
Medonosy (okr. Mělník)	Mělník	0,043	7,648
Trmice (okr. Ústí nad Labem)	Ústí nad Labem	0,040	7,087
Malínky (okr. Vyškov)	Bučovice	0,039	6,870
Větrní (okr. Český Krumlov)	Český Krumlov	0,038	6,765
Vrbice (okr. Litoměřice)	Roudnice nad Labem	0,038	6,760
Kryštofovy Hamry (okr. Chomutov)	Kadaň	0,037	6,548
Litvínov (okr. Most)	Litvínov	0,036	6,404
Vejprty (okr. Chomutov)	Kadaň	0,035	6,169
Bečov (okr. Most)	Most	0,034	6,081
Meziboří (okr. Most)	Litvínov	0,034	5,987
Počedělice (okr. Louny)	Louny	0,033	5,952
Dívčí Hrad (okr. Bruntál)	Krnov	0,033	5,870
Mirkovice (okr. Český Krumlov)	Český Krumlov	0,033	5,822
Břvany (okr. Louny)	Louny	0,032	5,705
Mariánské Radčice (okr. Most)	Litvínov	0,032	5,672
Nové Město pod Smrkem (okr. Liberec)	Frýdlant	0,031	5,572
Hoštka (okr. Litoměřice)	Litoměřice	0,031	5,438
Chbany (okr. Chomutov)	Kadaň	0,030	5,408
Karviná (okr. Karviná)	Karviná	0,030	5,349
Sendraž (okr. Náchod)	Nové Město nad Metují	0,029	5,237

Tabulka 2.9: Obce s nejvyššími hodnotami podílu domácností pobírajících doplatek na bydlení v letech 2010-2011. Jedná se o obce s hodnotou lokalizačního kvocientu vyšší než 5.

Název ORP	Počet obcí v ORP	Počet obcí s Lq více než 2	Podíl obcí s Lq více než 2 [%]
Králíky	5	3	60,0
Kadaň	19	11	57,9
Bohumín	2	1	50,0
Orlová	4	2	50,0
Krnov	25	12	48,0
Litvínov	11	5	45,5
Rýmařov	11	5	45,5
Vítkov	12	5	41,7

Tabulka 2.10: ORP podle obcí s nejvyšším podílem domácností pobírajících doplatek na bydlení (2010 až 2011)

Název ORP	Počet domácností v ORP	Počet domácností v obcích s Lq více než 2	Podíl domácností v obcích s Lq více než 2 [%]
Most	33971	32744	96,4
Ostrava	146364	134799	92,1
Litvínov	17745	16253	91,6
Havířov	41551	37713	90,8
Česká Třebová	7762	7040	90,7
Karviná	30419	26438	86,9
Orlová	18321	15896	86,8
Ústí nad Labem	51931	44441	85,6
Bílina	9021	7526	83,4
Krnov	16937	14129	83,4
Rýmařov	6830	5612	82,2
Varnsdorf	8578	6993	81,5

Tabulka 2.11: ORP podle obcí s nejvyšším podílem domácností pobírajících doplatek na bydlení (2010 až 2011)

Situaci u stejného ukazatele v roce 2014 zobrazuje tabulka 2.12, ve které vykazují opět nejhorší stav sociálně potřebných s Lq vyšším než 2,5 obvody obcí s rozšířenou působností (ORP) nacházející se výhradně na severní Moravě a v severních Čechách. Jedinou výjimkou mezi těmito územími je obvod ORP Neratovice. Tabulka 2.13 obsahuje obvody ORP, kde podíl domácností žijících v obcích s LQ > 2 je vyšší než 50 %. Zatímco v letech 2010-2011 byly takové obvody ORP pouze čtyři (viz tabulku 2.3), v roce 2014 jich bylo již 22.

Název ORP	Počet bytových domácností 2011	Lq
Karviná	27946	4,0
Litvínov	16311	3,5
Most	31879	3,3
Bruntál	14519	3,1
Ostrava	138630	3,1
Havířov	38381	2,9
Bohumín	11826	2,8
Orlová	16810	2,8
Krnov	15642	2,6
Rýmařov	6306	2,6
Ústí nad Labem	48795	2,5
Neratovice	11432	2,4
Přerov	32425	2,3
Bílina	8424	2,2
Jeseník	14769	2,1
Vítkov	4983	2,0
Varnsdorf	7984	2,0
Tanvald	8709	2,0
Žatec	10771	2,0
Rumburk	12060	1,9
Chomutov	33011	1,9
Kadaň	17337	1,9
Odry	6145	1,8
Ostrov	11147	1,8

Tabulka 2.12: ORP s nejvyšší hodnotou Lq, podílem domácností pobírajících doplatek na bydlení v roce 2014

ORP	Počet bytových domácností (ORP celkem)	Podíl domácností (Lq v obci >2) v %
Most	31879	95
Ostrava	138630	92
Litvínov	16311	91
Havířov	38381	91
Orlová	16810	89
Chomutov	33011	88
Karviná	27946	87
Ústí nad Labem	48795	83
Bruntál	14519	82
Žatec	10771	81
Varnsdorf	7984	78
Bílina	8424	78
Bohumín	11826	77
Rýmařov	6306	77
Vítkov	4983	76
Krnov	15642	76
Děčín	31340	67
Neratovice	11432	66
Tanvald	8709	64
Přerov	32425	61
Louny	17079	57
Lipník nad Bečvou	5605	56

Tabulka 2.13: ORP s nejvyšším podílem domácností s hodnotou Lq vyšší než 2 pro ukazatel podílu domácností pobírajících doplatek na bydlení v roce 2014

	LQ 07_09	LQ 10_14	Pořadí LQ_07_09	Pořadí LQ_10_14	Rozdíl 07_09 a 10_14
Litvínov	8,2	4,4	1	1	-3,8
Most	4,9	3,2	3	4	-1,7
Český Těšín	2,9	1,5	9	38	-1,4
Bílina	3,4	2,2	6	14	-1,2
Varnsdorf	3,2	2,0	8	18	-1,2
Frýdlant	2,4	1,4	15	40	-1,0
Karviná	5,2	4,4	2	2	-0,8
Kraslice	2,4	1,6	17	32	-0,8
Mikulov	1,3	0,6	44	117	-0,7
Chomutov	2,5	1,8	13	24	-0,7

Tabulka 2.14: ORP s nejvyšším poklesem hodnoty LQ mezi obdobím 2007 až 2009 a obdobím 2010 až 2014

	LQ 07_09	LQ 10_14	Pořadí LQ_07_09	Pořadí LQ_10_14	Rozdíl 07_09 a 10_14
Neratovice	1,3	2,5	47	12	1,2
Nový Bor	0,7	1,5	90	37	0,8
Olomouc	0,4	1,1	137	59	0,7
Český Brod	0,2	0,8	184	92	0,6
Kostelec nad Orlicí	0,4	1,0	143	76	0,6
Roudnice nad Labem	0,7	1,1	102	53	0,5
Jaroměř	0,8	1,3	83	46	0,4
Kolín	0,5	1,0	118	73	0,4
Mariánské Lázně	0,8	1,3	81	45	0,4
Vlašim	0,2	0,6	185	122	0,4

Tabulka 2.15: ORP s nejvyšším nárůstem hodnoty LQ mezi obdobím 2007 až 2009 a obdobím 2010 až 2014

Zdroje dat:

ČSÚ (2011): Sčítání lidu, domů a bytů 2011

ČSÚ (2014): Počet obyvatel v obcích k 1.1. 2007 až 2014 (bilance obyvatelstva)

MPSV (2014): Počet vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi podle trvalé adresy žadatele (podle obcí).